

Powstanie Morza Bałtyckiego

PRZYCZYNY POWSTANIA MORZA BAŁTYCKIEGO:

- ✘ nasunięcia lądolodu => rozległe obniżenie w skorupie ziemskiej;
- ✘ podnoszenie się Płw. Skandynawskiego (izostazja);
- ✘ wzrost poziomu oceanu światowego.

IZOSTAZJA:

- ✘ podnoszenie się bądź obniżanie terenu,
- ✘ równowaga pomiędzy pewnymi elementami skorupy ziemskiej,
- ✘ może ona np. doprowadzać do transgresji (zalewanie powierzchni lądu) lub regresji (cofanie wody) morskich.

ETAPY ROZWOJU BAŁTYKU:

- × Bałtyckie Jezioro Lodowe,
- × Morze Yoldiowe,
- × Jezioro Ancylusowe,
- × Morze Litorynowe,
- × Morze Mya.

BAŁTYCKIE JEZIORO LODOWE

- ✗ ok. 13 tys. lat temu,
- ✗ zbiornik słodkowodny z pływającymi górami lodowymi
- ✗ Na dnie osadzają się osady ilaste

MORZE YOLDIOWE

- ✘ ok. 10,3 tys. lat temu,
- ✘ połączenie z oceanem w środkowej Szwecji,
- ✘ nazwa fazy => małąz morski Yoldia arctica.

JEZIORO ANCYLUSOWE

- ✘ ok. 9,2 tys. lat temu,
- ✘ podnoszenie się skorupy ziemskiej w środkowej Szwecji,
- ✘ zamknięty zbiornik słodkowodny,
- ✘ nazwa => ślimak *Ancylus fluviatilis*.

MORZE LITORYNOWE

- ✘ ok. 7,5 tys. lat temu,
- ✘ ponowne połączenie z oceanem przez Cieśniny Duńskie,
- ✘ na pn podnoszenie skorupy ziemskiej,
- ✘ na pd wkroczenie morza na ląd,
- ✘ nazwa => ślimak Littorina littorea.

MORZE MYA

- ✗ ok. 1tys. lat temu,
- ✗ nieznaczne podnoszenia skorupy ziemskiej,
- ✗ nazwa => małż *Mya arenaria*,
- ✗ obecna faza rozwoju Bałtyku.

ZMIANY POZIOMU WÓD BAŁTYKU

Końcowy okres Bałtyckiego Jeziora Lodowego
ok. 10.3 tys lat temu

Początkowy okres Morza Yoldiowego
ok. 10.0 tys lat temu

okres Jeziora Ancyliowego
ok. 9.2 tys lat temu

Początkowy okres Morza Litorynowego
ok. 7.5 tys lat temu

- Od fazy Morza Litorynowego do dziś ma miejsce nieznaczne podnoszenie się lądu, wskutek czego obniża się poziom morza.

SKUTKI PROCESÓW ZACHODZĄCYCH PODCZAS FAZ ROZWOJU BAŁTYKU:

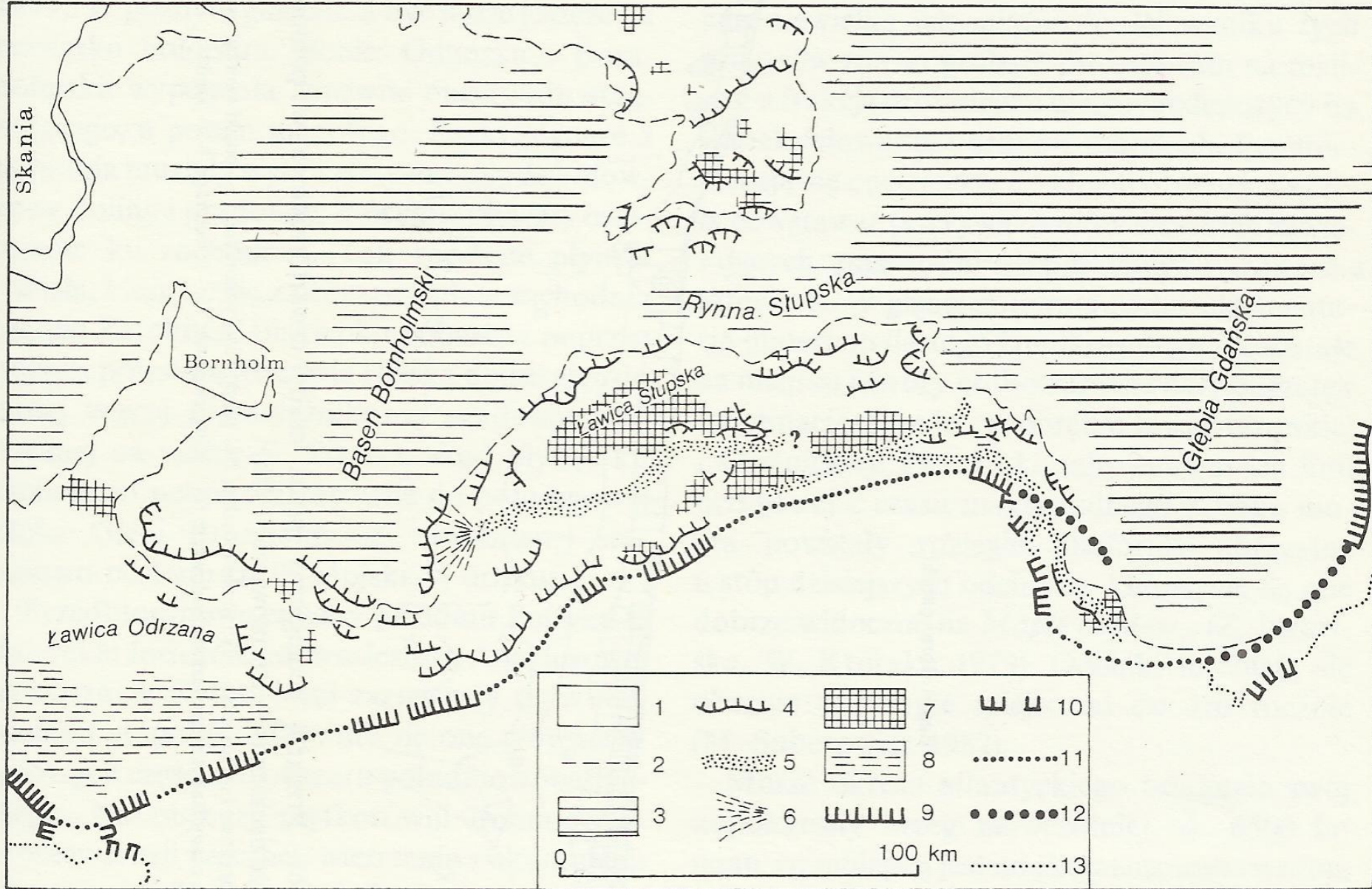
- × **wybrzeże narastające** : powstały w skutek wynurzenia się dna morskiego lub budującej działalności morza (np. wybrzeże mierzejowo – zalewowe),
- × **wybrzeże cofające się** : powstaje w wyniku obniżania się lądu lub podniesienia się poziomu morza (np. wybrzeże zanurzone), bądź wskutek niszczącej działalności morza (np. wybrzeże klifowe).

zlewisko Morza Bałtyckiego

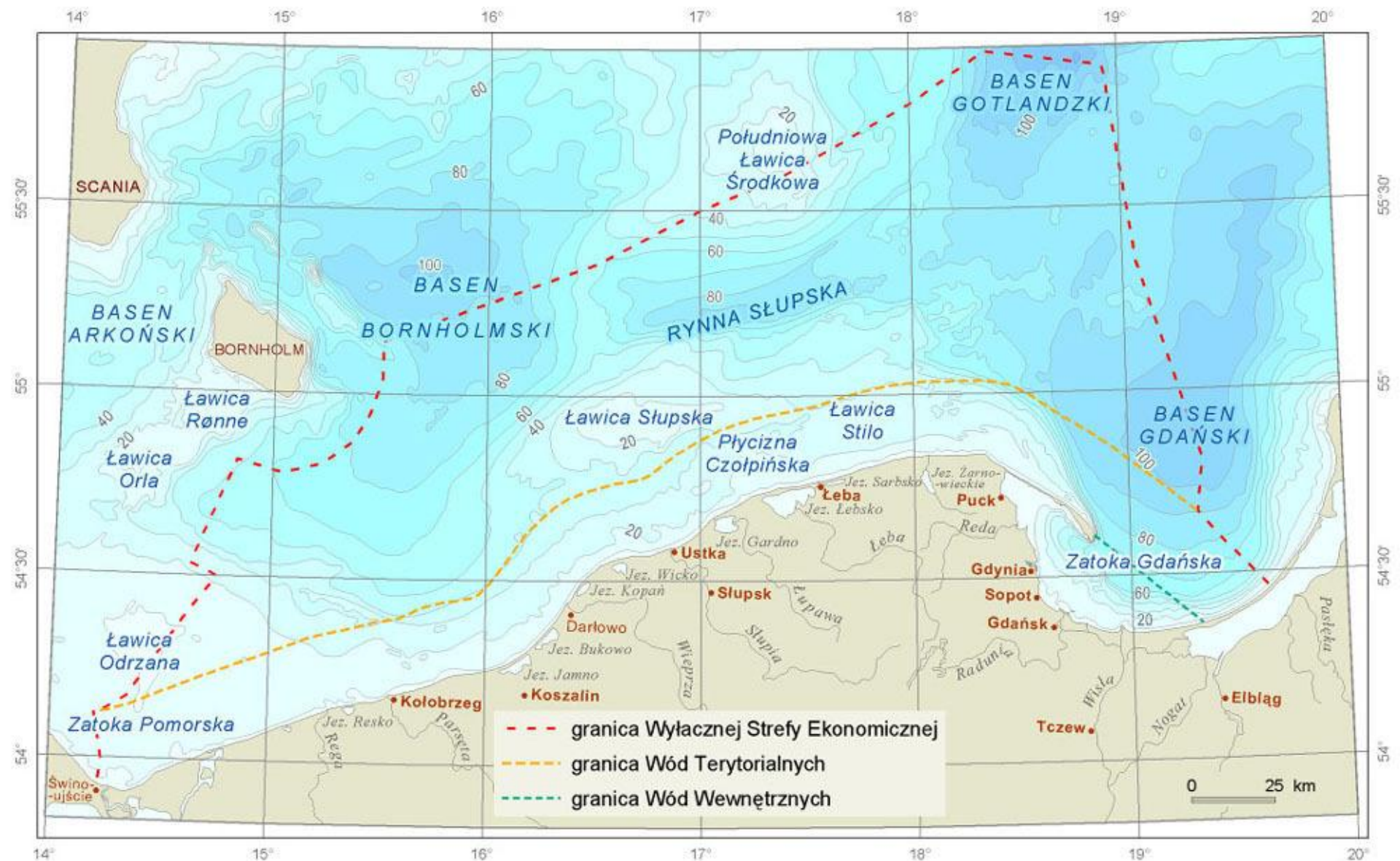
Typy wybrzeży

- klifowe
- szkierowe
- fiordowo-szkierowe
- fohrdowe
- zalewowo-mierzejowe
- wynurzone

Ryc. 360. Mapa geomorfologiczna południowej części dna Bałtyku (wg R. Pikiesa 1979)

1 — płytkorównia i jej skłon, 2 — granice pomiędzy płytkorównią i jej skłonem, 3 — głębokorównia, 4 — klify na dnie morza, 5 — pradoliny, 6 — stożek napływowy, 7 — zabradowane wysoczyzny polodowcowe z formami marginalnymi, 8 — dna zastoisk, 9 — klif czynny, 10 — klif martwy, 11 — brzeg wydmowy (mierzejowy), 12 — mierzeje właściwe, 13 — brzeg akumulacyjny (przy ujściach rzek)

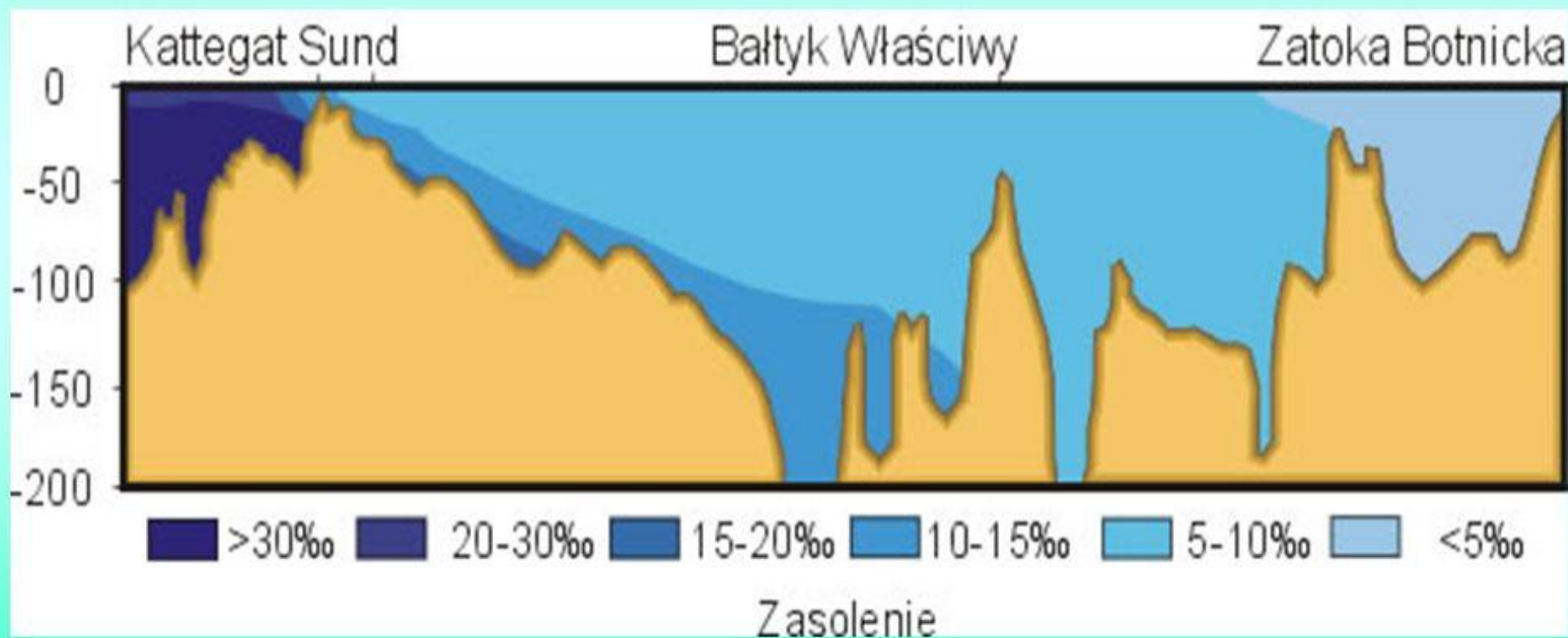

ZASOLENIE WÓD BAŁTYKU

- 1 Zatoka Botnicka
- 2 Zatoka Fińska
- 3 Zatoka Ryska
- 4 Bałtyk Środkowy
- 5 Bałtyk Południowy
- 6 Morze Bałtyckie
- 7 Kattegat

Zasolenie wód Bałtyku na przekroju Kattegat - Zatoka Botnicka

Zlodzenie Bałtyku
9 kwietnia 2013 roku

